

Det filosofiske Fakultet har under 30te Maj 1904 vedtaget følgende:
 „Bedømmelser, der af de af Fakultetet beskikkede Censorer afgives over indsendte Afhandlinger for Doktorgraden, behandles som fortrolige Skrivelser til Fakultetet, der alene tjene til Efterretning for dette.

Naar det meddeles Forfatteren af en indsendt Afhandling, at den ikke kan antages til at forsvares for Doktorgraden, bør der samtidig opgives ham Navnene paa de Censorer, som Fakultetet har overdraget at gennemgaa og bedømme Afhandlingen, og paa Grundlag af hvis Indstilling det har fattet sin Beslutning“.

— De af Konsistorium under 23de September 1903 vedtagne nye Bestemmelser om Fordelingsmaaden af de til Universitetet afgivne Exemplarer af Doktordisputatser m. m. findes meddelte i Univ. Aarb. f. 1903—1904 S. 507—13.

V. Akademiske Højtideligheder.

Reformationsfesten højtideligholdtes Torsdagen den 19de November 1903. Talen*) holdtes af Professor, Dr. jur. & phil. Johs. Steenstrup. Indbydelsesskriftet indeholdt en Afhandling af Professor, Dr. phil. K. Kroman: Begrebet det Ethiske. Med Indholdsversigt 99 S. 8vo.

Festen i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag fejredes Torsdagen den 21de April 1904. Universitetets Rektor, Professor, Dr. theol. P. Madsen holdt Talen. Indbydelsesskriftet indeholdt en Afhandling af Samme: Ordinationens Betydning indenfor den lutherske Kirkeafdeling. 90 Sider. 8vo.

— Under 27de Juni s. A. bifaldt Konsistorium, at den af Professor, Dr. phil. E. Warming forfattede Afhandling til Indbydelsesskriftet til Universitetets Reformationsfest i 1904 maatte overskride det normerede Arketal med 3 à 4 Ark.

VI. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

1. Universitetsbibliotheket.

a. Forandring i Bibliothekets Reglement for Udlaan.

Ved Skrivelse af 7de Maj 1904 indsendte Konsistorium til Kirke- og Undervisningsministeriet en fra Overbibliotheker, Dr. phil. S. Birket Smith modtagen Skrivelse angaaende en Forandring i Bibliothekets Reglement, foranlediget ved en Skrivelse fra Formanden for Kjøbenhavns Kommunalærerforening F. Bon om, at den Begunstigelse, som ifølge Bibliothekets Reglement indrømmedes dem, der ere fast ansatte i Statens Tjeneste, nemlig at der som Betingelse for Adgang til Laan af Bøger fra Bibliotheket ikke af dem kan kræves et Sikkerhedsbevis, ogsaa maatte indrømmes

*) Trykt i „Tilskueren“, Aprilhæftet 1904. Med Konsistoriums Tilladelse, jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 732, holdt Professor, Dr. Kroman ved Reformationsfesten i 1900 Talen i Stedet for Professor, Dr. Steenstrup, imod at denne holdt Talen ved Festen i 1903.

det under Københavns offentlige Skolevæsen ansatte Lærerpersonele, jfr. nærmere Overbibliothekarens Beretning om Universitetsbibliotheket i 1903—1904 i det følgende.

Konsistorium bemærkede, at det af de tvende af Overbibliothekaren stillede Forslag til Ændring i Reglementet ikke fandt at kunne anbefale det første, som gik ud paa „at Bibliotheket er berettiget til at kræve Sikkerhedsbevis af enhver, som ønsker Bøger til Laans og som ikke er fast ansat i Statens Tjeneste eller Lærer under Københavns offentlige Skolevæsen“. Konsistorium mente ikke at kunne tiltræde dette Forslag allerede af den Grund, at den Forskjel, som det opstillede imellem Lærere ved Københavns offentlige Skolevæsen og andre, der have offentlig Ansættelse i Kommunens Tjeneste, vilde savne tilstrækkelig Grund. Derimod mente Konsistorium i det væsentlige at kunne anbefale det andet af Overbibliothekaren stillede Ændringsforslag, som gik ud paa, „at Bibliotheket er berettiget til at kræve Sikkerhedsbevis af enhver, som ønsker Bøger til Laans og som ikke er fast ansat Lærer ved Universitetet“. Ganske vist var dette Ændringsforslag strengere end det bestaaende Reglement, som gik ud paa, „at Bibliotheket er berettiget til at kræve et Sikkerhedsbevis af enhver, som ikke er fast ansat i Statens Tjeneste“. Men efter adskillige endog paa ret overraskende Steder gjorde Erfaringer maatte en Bestemmelse anses for ønskelig, der i videre Omfang end nu gav Bibliotheket Ret til at kræve Sikkerhed for sine Udlaan. Naar saa var, maatte formentlig Beføjelsen gives overfor enhver, som ikke er Universitetslærer. At der i Forholdet til Universitetsbibliotheket gaves Universitetslærerne en Særstilling, vilde ingen finde anstødeligt. Og overfor den velbekjendte Liberalitet der stedse var udvist fra Universitetsbibliotheket i Henseende til Fordringen om Sikkerhedsbevis, syntes den foreslaaede Ændring ikke at kunne have nogen praktisk Betænkelighed. En mindre Forandring i den af Overbibliothekaren foreslaaede Ændring maatte man dog anse for ønskelig. Der saas ingen Grund til, at af Universitetslærerne kun de fast ansatte skulde være fritagne for Sikkerhedsstillelse. Konsistorium indstillede derfor til Ministeriets Approbation, at der i Reglementet for Bibliothekets Benyttelse Post 3 i Stedet for Ordene „og som ikke er fast ansat i Statens Tjeneste“ indsattes „og som ikke er ansat som Lærer ved Universitetet“.

I Skrivelse af 31te Maj 1904 til Konsistorium bemærkede Ministeriet, at det ikke fandt at kunne gaa ind paa den anden i Overbibliothekarens Skrivelse angivne Løsning, at man for at stille sig imødekommende overfor Andragendet — der af ham i Henhold til de i hans Skrivelse indeholdte Oplysninger og Udtalelser ansaas for ikke væsentlig begrundet ved praktiske Hensyn, men derimod nærmest paa Hønhørhensyn, paa Ønsket om de paagjældende Læreres Ligestilling i den nævnte Henseende med de i Statstjenesten fast ansatte — skulde berøve disse med Undtagelse af Universitetets Lærere den nævnte dem hidtil indrømmede Begunstigelse, som Bibliotheket formentlig ellers ikke vilde have tænkt paa at foreslaa dem berøvet, og som det under Hensyn til Bibliothekets Karakter som Statsbibliothek formentlig i og for sig ikke godt kunde forsvares at lade

dem nyde fremfor de i Kommunernes Tjeneste ansatte. Selv om en saadan Ordning i Henhold til Konsistoriums Udtalelser maaske i enkelte Tilfælde kunde vise sig heldig for Bibliotheket, fandt Ministeriet dog, at den ikke burde indføres paa Basis af den foreliggende Anledning, og Ministeriet vilde ogsaa i og for sig have Betænkelighed ved for Universitetsbibliotheket at begrænse de Tilfælde, i hvilke den nævnte Begunstigelse efter det anførte nu blev ydet, yderligere i Betragtning af, at det store kgl. Bibliotheket ydede den ikke blot overfor de i Statens Tjeneste fast ansatte, men ogsaa overfor de i Kommunernes Tjeneste fast ansatte, og at dette Bibliotheks Chef i Skrivelse af 19de Maj s. A. til Ministeriet havde udtalt, at Bibliotheket ikke havde haft Ulempe deraf. Ministeriet vilde tværtimod anse det for heldigt, om Universitetsbibliotheket i saa Henseende kunde stille sig paa samme Maade som det store kgl. Bibliothek.

Efter at Konsistorium havde indhentet en Erklæring af 17de Juni s. A. fra Overbibliothekaren, jfr. hans Beretning om Bibliotheket for 1903—1904 i det følgende, bifaldt Ministeriet, i Henhold til Konsistoriums Indstilling af 28de s. M., under 4de Juli s. A., at Ordlyden i Begyndelsen af § 3 i det af Ministeriet under 4de Maj 1898 approberede Reglement for Benyttelsen af Universitetsbibliotheket og det dermed forbundne Classenske Bibliothek forandredes fra „Af enhver, som ønsker Bøger til Laans, og som ikke er fast ansat i Statens Tjeneste, er Bibliotheket berettiget til at kræve et Sikkerhedsbevis“ til „Af enhver, som ønsker Bøger til Laans, og som ikke er fast ansat i Statens eller Kommunens Tjeneste, er Bibliotheket berettiget til at kræve et Sikkerhedsbevis“.

b. Forslag om Udvidelse af Universitetsbibliotheket ved Opførelsen af en Tilbygning.

Fra Overbibliothekar, Dr. phil. S. Birket Smith modtog Konsistorium under 6te Maj 1903 en Skrivelse, hvori han nærmere gjorde Rede for de daarlige Pladsforhold paa Universitetsbibliotheket og indstændig anmodede om, at der maatte blive raadet Bod derpaa. Overbibliothekarens Skrivelse findes trykt i Univ. Aarb. f. 1902—1903 S. 684—88 i hans Beretning om Universitetsbibliotheket for Aaret 1902—1903.

Konsistorium nedsatte i denne Anledning et Udvalg, bestaaende af Universitetets daværende Rektor, Professor, Dr. phil. & jur. H. Høffding, Referendarius consistorii, Professor, Dr. jur. Jul. Lassen, Professorerne, Dr. jur. & phil. Joh. Steenstrup og Dr. phil. Kr. Erslev, Universitetskvæstor Hørring, Overbibliothekar, Dr. phil. S. Birket Smith og kgl. Bygningsinspektør M. Borch.

Efter at Sagen havde været forhandlet i Udvalget, og dette blandt andet havde oplyst, at der fra Museumsraadet for Universitetets zoologiske Museum ikke fandtes nogen Betænkelighed ved Opførelsen af en Tilbygning til Universitetsbibliotheket i Gaarden mellem Bibliotheket og Universitetet, anmodede Konsistorium kgl. Bygningsinspektør M. Borch om at udarbejde Tegninger og Overslag til fornævnte Tilbygning.

Bygningsinspektøren indsendte under 27de Maj 1904 et Projekt til

en Tilbygning samt et Projekt til Fornyelse af Varmeapparatet baade i den gamle og nye Bygning, jfr. nedenfor.

Konsistorium indhentede derefter under 28de Juni s. A. en Erklæring fra Overbibliothekaren over begge disse Projekter. Denne Erklæring findes trykt i det følgende i hans Beretning om Universitetsbibliotheket for 1903—1904.

Ved Skrivelse af 6te August s. A. indsendte *Konsistorium* Sagens Akter tilligemed en Skrivelse af 15de Juli s. A. fra Universitetets Kvæstor, hvori denne udtalte, at Kommunitetet vilde være i Stand til at udrede den samlede Udgift af 222000 Kr. ved de nævnte Foranstaltninger. Konsistorium anbefalede paa det varmeste, at der søgtes bevilget paa Kommunitetets Budget et Beløb af 222000 Kr. til Udvidelse af Universitetsbibliotheket og til Fornyelse af Bibliothekets Varmeapparat.

Kgl. Bygningsinspektør M. Borchs Skrivelse af 27de Maj 1904 var saalydende: „I Henhold til det høje Konsistoriums Opfordring har jeg udarbejdet et Forslag til Udvidelse af Universitetsbibliotheket samt Fornyelse af Varmeapparatet i det gamle Bibliothek, hvilket følger hoslagt tilligemed Beskrivelse og Omkostningsberegning. Afdelingsingeniør Koch har assisteret mig ved Planlægning og Beregning af Varmeapparatene, og han har ligeledes undersøgt det nuværende Varmeapparat, som han har fundet at være i særdeles daarlig Forfatning. Kjederne ere næsten gennembrændte og Rørledningerne meget medtagne, saa at Fornyelse af Apparatet vil blive nødvendig i en meget nær Fremtid. Med Hensyn til Overslaget skal bemærkes, at der fra Haandværkere er indhentet Tilbud paa samtlige Arbejder. Byggesummen kan synes høj i Forhold til Bygningens Størrelse, men det bedes erindret, at Murværkets Masse ikke aftager proportionelt med Grundfladen. Medens den her projekterede Bygning har en Omkreds af ca. 100 Alen, vilde en Bygning af den dobbelte Længde kun have en Omkreds af 150 Alen, og derfor blive forholdsvis betydelig billigere. Den svære Belastning af de tæt sammenstillede Reoler nødvendiggjør ogsaa særlig svære Konstruktioner i Fundamenter, Murværk og Bjælkelag, og ligeledes bidrage de nødvendige Foranstaltninger til Sikring mod Brandfare meget til Bygningens Fordyrelse“.

Beskrivelse af *Projektet til en Sidebygning* til Universitetsbibliotheket. „Bygningen, som har en Grundflade af 640 □ Alen, staar ved en lavere Mellembygning paa 50 □ Alen i Forbindelse med det gamle Bibliothek. I Kjælderens, til hvilken der kun er Adgang fra Gaarden, findes Varmeapparatet, som bestaar af 2 Stk. horisontale, dobbeltcyindriske Varmtvandskjedler, tilligemed de for Opvarmningen nødvendige Varmelegemer. Endvidere findes i Kjælderens Kulrum og et Par mindre Rum for Fyrbøderen. Da det nuværende Bibliotheks Varmeapparat er i højeste Grad mangelfuldt, idet det ikke kan bringe Temperaturen op til den for Bøgenes Bevaring og Arbejdet i Bibliotheket nødvendige Højde, maa det anses for rigtigt at konstruere Kjederne i Nybygningen af en saadan Størrelse, at dette er muligt. Det vil ogsaa ved Betjeningen af Varmeværket være af stor Betydning kun at have ét Fyrsted, og det er billigere at indlægge de

to større Kjedler end at skulle indlægge to mindre i Nybygningen og i en meget nær Fremtid to do. i den gamle Del. Over Kjælderen findes Bogrummet, som ved 3 Gallerier er delt i Højden i 4 Etager, saaledes at man overalt kan udtage Bøger af Reolerne uden Anvendelse af Stiger. Gallerigulvene dannes af Smedejernsriste, saa at Lyset fra de gennemgaaende Vinduer kan sprede sig i Rummet. Gulvene hvile paa Jernsøjler og Dragere, medens Reolerne alene hvile paa Loftet over Kjælderen og derfra ere opbyggede gennem Etagerne. Til Forbindelse mellem de 4 Gallerier er anbragt en Personelevator og brandfrie Trapper og for Transport af Bøger 2 mindre Elevatorer. I Midtergangen er lagt Sporskinner med Vogne til Bogtransport, og i Vestgavlen ere Skinnerne førte ud paa Altaner, for at man kan afstøve Bøgerne. Ud for hvert Galleri bliver i Vinduerne en stor Rude, indrettet til Oplukning. Reolerne udføres af Fyrretræ. Den nederste Hylde indrettes til overalt at kunne flyttes. I første og tredie Sals Galleri findes WC og Haandvask med Afløb ved Siden af Elevatorrummet. Alle Døre i Bogrum og Mellembygningen gjøres brandfrie, og for alle Vinduer er beregnet Jernskodder. I Tagetagen, som ved Spindeltrappen og Elevatoren staar i Forbindelse med de underliggende Rum, er den midterste, frie Del ved en Monierkonstruktion gjort brandfri, saa at den kan benyttes til Bogrum. For Tagvinduerne anbringes Jernskodder. Lokalet opvarmes ved Rør langs Ydervæggene. Loftet over det egentlige Bogrum er gjort brandfrit ved murede Kapper mellem Jernbjælker. Forbindelsesbygningens Bjælkelag og Tagværk er af Jern med murede Kapper, og der er Skodder for Overlysvinduerne og Sidevinduerne. Bygningen har Skifertag og Zinkrender. Da Universitetsgaardens fritliggende Retiradebygning ikke kan bibeholdes, naar Nybygningen kommer til Udførelse, er der ved dennes Gavln anbragt 6 Stk. WC., og Udgiften her til er indbefattet i Forslaget.

Da den projekterede Tilbygning har helt andre Etagehøjder end det gamle Bibliothek, er der ikke gjort Forsøg paa Stilenhed mellem de to Bygninger. Nybygningen ligger desuden saa skjult, at der ikke er Grund til at ofre meget paa det Ydre, hvorfor Façaderne ere pudsede og kun ved Anvendelse af simple, antikiserende Former er det tilstræbt at bringe den i Harmoni med Universitetsbygningen. Forbindelsesbygningen, som støder umiddelbart op mod det gamle Bibliothek, er dog tænkt opført af røde Sten, som Tegningen viser.

Hyldelængden i det egentlige Bogrum er ialt 6641 løbende Alen, i den brandfrie Tagetage 953 og i Mellembygningen ca. 80, tilsammen 7674 løbende Alen Hylde. Til Sammenligning skal anføres, at Hyldelængden i det nuværende Bibliothek, fra regnet de Hjælpehylder, som senere ere opstillede, udgjør 11088 løb. Alen. Bogmængden kan saaledes blive mere end $\frac{2}{3}$ af den i den gamle Bygning, og medens Bogrummets Grundareal i den gamle Bygning er ca. 2548 □ Alen, er Arealet af Nybygningen kun 690 □ Alen, men selvfølgelig maa man i Nybygningen, naar Pladsen skal udnyttes til det yderste, give Afkald paa det skønne Helhedsindtryk, som Arkitekten ved Hjælp af de rummelige Pladsforhold har formaaet at frembringe i den gamle Bogsal. Sluttelig skal bemærkes, at Nybygningen til-

dels vil borttage Lyset fra 4 Fag af den gamle Bygnings Gaardside, hvorfor det vil være nødvendigt i disse Fag at indlægge elektrisk Lys. Ledningerne er beregnede lagte i Staalrør og iøvrigt saadanne Foranstaltninger iagttagne, at al Fare for Kortslutning er udelukket. Endvidere er beregnet elektrisk Lys i Fyrkjælderens og Kulrummet, og elektrisk Drivkraft til de tre Elevatorer. Bygningen forsynes med betryggende Lynledninger.

Udenom Bygningen lægges asfalteret Fortov, og Vandafløb til Kloaken er medindbefattet i Overslaget.

Arbejdet vil kunne udføres i Løbet af 18 Maaneder“.

Overslaget over Udgifterne til Tilbygningen er saalydende:

1. Udgravning af Grunden og Funderingsarbejder.....	12100 Kr.
2. Granitsokkel og Trappetrin.....	1984 —
3. Murarbejde.....	31423 —
4. Cementstøberarbejde i Baand, Gesimser og Pilastre.....	8673 —
5. Tømmerarbejde og Oplægning af Jernbjælker.....	6363 —
6. Skiferdækker- og Blikkenslagerarbejde, 2 Stk. WC., Haandvaske, Vandindlæg.....	2094 —
7. Jernsøjler, Dragere og Bjælker.....	17950 —
8. Smedearbejde ved Vinduer, Døre, Skodder, Ristegulve, Rækværker.....	21625 —
9. Glarmesterarbejde, dobbelt fransk Glas i Sidevinduer, raat Spejlglas i Tagvinduer.....	1356 —
10. Snedkerarbejde, Reoler, Døre, Haandlister, Beslag til Snedkerarbejde.....	25295 —
11. En Personelevator 5861 Kr., 2 Bogelevatorer à 1467 Kr..	8795 —
12. Elektrisk Lysindlæg i Fyrkjælder og 4 Fag i den gamle Bygning.....	1319 —
13. Kloak og Drain, Fortov om Bygningen.....	3852 —
14. 2 Halvtagsbygninger med 6 WC. ved Bygningens Vestgavl	2384 —
15. Malerarbejde, alt Jerngoods, Mønnie og Maling, Træværk bejtset.....	3050 —
16. Varmeapparat med Kjelder, Expansionskar og Varmelegemer.....	21410 —
17. Lynledning.....	512 —
18. Konduktør i 18 Maaneder.....	4500 —
19. Arkitekthonorar, 3 pCt. af Byggesummen, 5100 Kr., Ingeniørhonorar 1000 Kr.....	6100 —
20. Tryksager, Autografering af Tegninger, Byggeattest og uforudsete Udgifter.....	2215 —

Summa... 183000 Kr.

Beskrivelse til *Projektet til Fornyelse af Varmeapparatet*. „Det nuværende Varmeapparat, som har fungeret i ca. 50 Aar, er i saa daarlig Forfatning, at Fornyelse maa anses for paatrængende nødvendig. Apparatet har ingensinde virket tilfredsstillende, idet Varmefladerne ere for smaa til at frembringe den nødvendige Varmegrad, og Varmelegemerne

ere tillige saa uheldigt anbragte, at de, selv om de kunde afgive tilstrækkelig Varme, dog ikke vilde kunne frembringe den nødvendige Luftcirkulation i Lokalet. Rørene ligge nemlig i Midtergangen, medens de rettelig bør anbringes langs Ydermurene, og Følgen deraf bliver, at al Varmen stiger lige op i den høje Hvælving, medens den raa Luft bliver staaende i Bogrummene. Følgen er da ogsaa, at Bøgerne mugne, og at Arbejdet i Lokalet under stærk Kulde bliver næsten umuliggjort. De Penge, man anvendte til Istandsættelse af det gamle Apparat, vilde saaledes være spildte, og det foreslaas derfor, i Forbindelse med den projekterede Tilbygning, at indlægge et helt nyt Opvarmningssystem i den gamle Bygning.

Da der i Tilbygningen skal indlægges tvende Varmtvandskjedler, tilraades det meget at give disse en saadan Størrelse, at de tillige kunne afgive Varme til det gamle Bibliothek, hvilket er langt billigere end at skulle indlægge 2 mindre Kjedler i Nybygningen og 2 do. i den gamle Bygning. Tillige fik man paa den Maade kun ét Fyrsted, og Driften af hele Apparatet bliver derved billigere. Fra Kjedlerne i Nybygningen føres Rørledninger under Forbindelsesbygningen til det gamle Bibliothek, hvorfra en Hovedstamme føres til Bibliothekets Loft, og derfra føres Stikledninger ned til Varmelegemer, anbragte under Vinduerne paa 1ste Sal og i Stueetagen. Ved at anbringe Varmelegemerne langs Ydermurene tvinges den varme Luft til at stige op langs Reolerne, saa at Bogrummene blive lune og Træk fra Vinduernes store Afkølingsflader forhindres. I selve Bibliotheket, paa Trapper og i Korridorer stilles Radiatorerne frit, medens de i Læsesalen og øvrige Rum udenfor Bogsalen dækkes med Skærme. De nuværende Varmekanaler i Gulvene fjernes, og Gulvet udbedres, hvor de have ligget. Der gjenembrydes i Lofterne for de nye Rør og afhugges fremstaaende Murkanter ved Vinduerne for Ovnene og Ledningerne, og det Murværk og Snedkerarbejde, der berøres af Forandringen, istandsættes. Rørene isoleres, og disse og øvrige nyt indlagte Bygningsdele males“.

Overslaget over Udgiften til Fornylse af Varmeapparatet er saalydende:

1. Selve Varmeapparatet (Kjedlerne ere beregnede under Tilbygningen):

	Kr.	Kr.	Ø.
60 Stkr. Støbejernsovne med Tilbehør i den store Bibliothekssal, inkl. Bolte, Pakning o. s. v.	5300.		
26 Stkr. Ovne i Læsesal, Haandbibliothek, Overbibliothekarens Værelser, Udlaanslokale, Lokalet under Læsesal, Stuekorridor, Vestibule, Gavl-værelse, Garderobe, Pulpitur, ialt	4020.		
59 Stkr. Jenkins Skydeventiler af forskjellig Størrelse	2300.		
Ca. 3290 Fod Smedejerns Rørledninger, 129 Sæt Gulvbøsninger og 2 Stkr. $6 \times 4\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ “ Teer	15400.		
Kobberbøjninger og Flanger samt Expansionsbøjninger	1100.		

At overføre . . . 28120.

	Kr.	Kr. Ø.
Overført...	28120.	
Et Expansionskar, forskellige Luftledninger og Lufthaner	300.	
Isolering af udgaaende og tilbagegaaende Led- ninger	2300.	
	—————	30720.
Nedtagning og Bortfjernelse af det gamle Apparat regnes ækvivaleret ved Værdien af det gamle Jern.		
2. Murerarbejde ved Gjennembrydningen for nye Rør	1165.	
3. Tømrerarbejde ved Gjennembrydningen for nye Rør	1747.	50
4. Snedkerarbejde ved Gjennembrydningen for nye Rør og 13 Varmeskærme	1700.	
5. Malerarbejde	1000.	
6. Konduktør	800.	
7. Arkitekt, Tegninger og Tilsyn 500 Kr. Ingeniørhonorar 1000 Kr.	1500.	
8. Uforudsete Udgifter, Flytning af Reoler etc.	367.	50
	—————	Ialt 39000.

Under 23de August 1904 meddelte *Ministeriet* Konsistorium, at det, forinden der foretoges videre Skridt, maatte ønske nogle Spørgsmaal tagne under Overvejelse, som kunde forudses i alt Fald at ville blive rejste, naar Sagen maatte komme til Forhandling i Rigsdagen. Spørgsmaalene vare:

„1. Om det ikke turde være rettest at indlemme hele Universitetsbibliotheket i det store kgl. Bibliothek under en fælles Bibliotheksbestyrelse, eventuelt imod, at der oprettes et mindre Haandbibliothek ved Universitetet til Brug for Universitetslærerne.

I bekræftende Fald ønskes det overvejet, paa hvilken Maade Universitetet maatte kunne benytte den nuværende Bibliotheksbygning paa den fordelagtigste Maade.

2. For saa vidt Konsistorium ikke mener at kunne anbefale at indlemme hele Universitetsbibliotheket i det store kgl. Bibliothek, ønskes det overvejet, om ikke i alt Fald en delvis Indlemmelse kunde foretages, enten saaledes at Delingen skete efter faglige Hensyn (altsaa paa den Maade, at Universitetsbibliotheket indskrænkes til enkelte Fag eller Faggrupper) eller saaledes, at den Del af Universitetsbibliotheket, der ikke længere har Betydning for Universitetsstudierne, afgives, og kun det, der mest benyttes af Universitetslærerne, bliver tilbage.

Over disse Spørgsmaal skal man anmode Konsistorium om at indhente Universitetsbibliothekarens Erklæring, der bedes indsendt hertil tiligemed den akademiske Lærerforsamlings Beslutning.“

Den af *Overbibliothekaren* i denne Anledning afgiver Erklæring af 31te s. M. findes trykt i hans Beretning om Universitetsbibliotheket for Aaret 1903—1904 i det følgende.

Konsistorium indsendte under 10de November s. A. følgende Erklæring til Ministeriet:

„I Skrivelse af 23de August d. A. har det høje Ministerium udtalt, at det, forinden det eventuelt kunde foretage Skridt i Anledning af Universitetets Indstilling om, at der maatte opføres en Tilbygning til Universitetsbibliotheket, har ønsket, at forskellige Spørgsmaal om vore Bibliothekers almindelige Forhold maatte tages under Overvejelse og at Universitetsbibliothekarens Erklæring over disse maatte indhentes for sammen med Lærerforsamlingens Beslutning at indsendes til Ministeriet.

Efter at man i Henhold hertil havde indhentet den medfølgende Udtalelse fra Universitetsbibliothekaren, har Konsistorium forhandlet Sagen og forelagt Lærerforsamlingen nedenstaaende Betænkning, som Lærerforsamlingen derefter, se vedlagte Skrivelse af 27de f. M., enstemmigt har tiltraadt.

Det første af Ministeriets Spørgsmaal lyder saaledes: „Om det ikke turde være rettest at indlemme hele Universitetsbibliotheket i det store kgl. Bibliothek under en fælles Bibliotheksbestyrelse, eventuelt imod at der oprettes et mindre Haandbibliothek ved Universitetet til Brug for Universitetslærerne“.

Paa en Tid, da der rundt om i Verden anlægges nye Bibliotheker i Mængde, og da de gamle ansete Bibliotheker med Stolthed fejre deres Sekularfester eller andet Jubilæum, kan man kun berøres smerteligt af en Plan om at ville nedlægge en gammel og vidt berømt Bogsamling. Overalt har man Erfaring for, at Kravet om en lettere Adgang til Litteraturen stærkere gjør sig gjældende, og overalt skabes der nye Bibliotheker ved de gamles Side. Grunden hertil er ikke blot den, at Videnskabernes Betydning og praktiske Nytte i højere Grad bliver set, og at Videnskabsmændene og Dyrkerne af Videnskaben forøges i Tal, men tillige og særlig den, at Kundskabssøgning gennem Bøger, Læsning og Studier overalt i Landene spredes til videre Lag. Og netop til at fremme Studier, til at friste og kalde til Læsning anses overalt flere Bibliotheker at virke bedre end et enkelt større Bibliothek. Vi skulde saaledes minde om, hvorledes der i Paris foruden *Bibliothèque Nationale*, Verdens største Bibliothek paa 2600000 Bind, findes tre store offentlige Bibliotheker paa tilsammen 954000 Bind, uden at der ved disse er lagt en Fagdeling til Grund, desuden et historisk Bibliothek paa 190000 Bind og et naturhistorisk paa 178000 Bind, endvidere ved Universitetet og de andre Instituter, der give samme Undervisning som vore Fakulteter, almindelige og Fagbibliotheker paa tilsammen 587000 Bind, desuden talrige Specialbibliotheker (foruden alle de mindre kommunale Bibliotheker)*).

Der maatte saaledes kunne anføres vægtige Grunde for at gaa til et saa alvorligt Skridt som at nedlægge et af vore offentlige Bibliotheker; det maatte paavises, at hvad der samledes i det ene af dem, var uforment

*) Modsætningen hertil danner London med væsentlig kun ét Bibliothek British Museum foruden nogle Fagbibliotheker (*Encyclopædia Britannica*, 9th. ed., *libraries*: London is very badly off as regards public libraries). London Library (med et Aarskontingent paa 3 Pd.) og andre Bibliotheker, til hvilke Adgangen betaales, maa afhjælpe Bognøden.

til Landets Tarv og væsentlig en død Skat. Universitetsbibliotheket er som Institut lige saa gammelt som Universitetet selv, det er den ældste af Nordens Bogsamlinger og har udrettet saa meget i Universitetets Tjeneste og i Videnskabens Historie, og det har i vore Dage deltaget saa virksomt i den almindelige Oplysnings Udbredelse, at der maatte kræves de strængeste Beviser for, at det i Virkeligheden kunde spares, og at Hovedstaden kunde have nok i ét stort offentlig Bibliothek.

Her maa nu for det første erindres, at vore to Bibliotheker ingenlunde ere alene for Hovedstadens halve Million Indbyggere; de besøges af Provinsboerne i stort Antal og mange Bøger udlaanes til Provinserne, for ej at tale om, at Bibliothekerne i høj Grad benyttes af Folk fra Broderlandene (særlig Lundenser og andre Skaaninger). Det er da ogsaa vist, at Bibliothekerne saa lidt ere en død Beholdning, at de tværtimod benyttes stærkt, hvorfor Fordringerne om udvidet Læserum og en forøget Betjening som bekjendt stadig have været stigende. Udviklingen har især i de sidste halvhundrede Aar været rivende, og Læsetrangen giver sig med hvert Aar stærkere Udslag. Vi skulle saaledes blot henvise til en Sammenligning mellem Universitetsbibliothekets Benyttelse nu og for 15 Aar siden. Antallet af udlaante Bind er steget med en Femtedel og Antallet af Besøgende til det Dobbelte*), og dog har Universitetet samtidig oprettet det filologisk-historiske og andre Laboratorier med tilhørende Bogsamlinger, som staa aabne for de Studerende fra Morgen til Aften og benyttes flittigt.

Det maa endvidere fastslaaes som uundgaaeligt nødvendigt, at i hvert Fald den danske Litteratur opbevares paa to forskjellige Steder. Det vilde være ganske uforsvarligt, om ikke hele den danske Litteratur var betroet to forskjellige Bibliotheker til Opbevaring, — Bibliotheket i Aarhus rummer kun en lille Del af denne —, saafremt vi da ønske, at Litteraturen skal blive bevaret som en Arv til Efterkommerne. Begivenheder herhjemme og ligeledes sørgelige Bibliotheksbrande i Udlandet fra de aller-sidste Tider have givet mørke Advarsler i den Henseende. Men fremdeles maa det anses for uundgaaeligt nødvendigt for den daglige Benyttelses Skyld, at mangfoldige andre Bøger findes paa to Steder. Saaledes vil det paa store Omraader af den udenlandske Litteratur ikke være nok, at der her i Staden findes et enkelt Exemplar. Værker af gennemgribende Betydning, betydelige Forfatteres Arbejder, store Kildesamlinger og lignende bør anskaffes i en Maalestok, som det hidtil har været Tilfældet; de maa desuden i mange Tilfælde benyttes og raadspørges jævnsides med Værker af den danske Litteratur. Vi skulle ogsaa erindre om, hvordan de nu saa almindelige Konkurrencer og Prisæskninger, som ikke blot Universitetet, men andre Institutioner saavel som Private fremkalde, idelig gjøre det nødvendigt at have flere Exemplarer til Raadighed.

Iøvrigt have de to Bibliotheker forskjellige Formaal at forfølge, — saaledes som Universitetsbibliothekaren har udviklet det i sin Skrivelse,

	udlaante Bind	fremtagne Bind	til Besøgende.
*) 1889—90	19660	19871	9997
1902—03	23637	36029	19173
jfr. Univ. Aarb. for disse Aar S. 282, 678.			

— og det blev allerede ved Kultusministeriets Skrivelse af 18de Juni 1849 udtrykkelig indskærpet Bibliothekarerne, at hvert Bibliothek burde lægge en Hovedvægt paa bestemte Fag*). Derfor har da ogsaa Universitetsbibliotheket særlig søgt at faa de medicinske og naturvidenskabelige Fag rigt repræsenterede, medens andre Fag have maattet nøjes med enkelte vigtigere Værker og med Haandbøger. Der arbejdes endvidere paa helt forskjellig Maade i de to Bibliotheker; Benyttelsen af Bøgerne i Universitetsbibliotheket sker under langt lettere Former, Hensynet til at Bøgerne læses er langt stærkere fremme end Omsorgen for at bevare dem til Eftertiden, og ved Anskaffelserne tages der et stærkt Hensyn til, hvad der tjener den øjeblikkelige Brug.

Medens vore Bibliotheker hidtil i Sammenligning med Udlandets Bibliotheker have havt en begrænset Aabningstid, have de frembudt den store Fordel, som mange fremmede Bibliotheker savne, at Bøger let kunde laanes hjem til største Held for Udbredelse af Kundskaber i Folket og til Fremme af rolige, videnskabelige Studier. Dette Forhold maatte ophøre eller i væsentligste Grad begrænses, saafremt vi kun fik ét Bibliothek. Dette følger simpelt hen af, at der altid er Fare for en Bogs Tab ved Udlaan; ved ethvert sjældnere eller kostbarere Værk, ved enkelte Bind af Tidsskrifter eller større Værker maatte Bibliotheket have Betænelighed ved Udlaan, ligesom der langt strængere maatte holdes over, at alle udlaante Bøger bleve tilbagegivne efter Udløbet af de faa Uger, hvori Laaneren nu er berettiget til at beholde Bogen, saafremt da ikke andre skulde hindres i Benyttelse af disse Værker. Selvfølgelig maatte i Tilfælde af en Sammensmeltning ogsaa al Lukning i en Ferietid falde bort.

Ogsaa et andet Forhold maa her have i Erindring. Der tilflyder for Øjeblikket begge vore Bibliotheker betydelige Gaver af de samme Værker. Fra fremmede Landes Regeringer og fra Institutioner og Selskaber, som udgive Aarsmeddelelser eller Rækker af Skrifter eller Afhandlinger, modtager ikke blot Universitetsbibliotheket — mest gennem Videnskabernes Selskab, dog ogsaa direkte — men ogsaa det kgl. Bibliothek Boggaver, hvorfor vi Danske have den Fordel, at to Exemplarer kunne staa til de Læsendes Disposition. Denne Tilsendelse vil sikkert ophøre, naar der kun findes ét Bibliothek, og det vil blive til stor Skade for Studierne. Saaledes indeholde videnskabelige Selskabers Aarsskrifter ofte Meddelelser under meget forskjellige Videnskabsfag, saa at der kan blive lagt Beslag paa samme Bind fra meget forskjellige Sider. Endvidere er det klart, at Privates Lyst til at skænke Bøger og Bogsamlinger til Bibliothekerne langt snarere fremmes, naar der er to Bibliotheker end ét. Universitetsbibliotheket har saa ofte kunnet glæde sig ved rige Boggaver fra Privates Side, men denne Rundhaandethed vil blive stærkt dæmpet, naar alt skal bevares paa samme Sted, og Gaven ikke bringer Bibliotheket noget nyt, men kun en Dublet, om hvis Nytte baade Bibliotheket og Giveren vil være i Tvivl.

Vi have hidtil betragtet Sagen fra det almindeligere Standpunkt, om det af Hensyn til Folkets berettigede Krav paa Adgang til Læsning og af

*) Meddelelser angaaende Universitetet 1849—56 S. 676.

Hensyn til Videnskabens Tarv vilde kunne forsvares, at Universitetsbibliotheket nedlagdes. Vi skulle nu undersøge Spørgsmaalet fra Universitetslærernes og de Studerendes Standpunkt.

For Universitetet som Lærestanstalt vilde det unægtelig lyde som en Hjælp, om det skulde miste den Bogsamling, som er opstaaet ved dets Side, og som har tjent det igjennem fire Aarhundreder.

Det vilde være ret uhørt i Verden, at et Universitet skulde staa uden nogen Bogsamling, der var knyttet til det. For et Universitets Lærere er det uundgaaelig nødvendigt, at de have en Bogsamling, som de kunne raade over med en vis Forret, og det gjælder særlig saadanne Fag, hvor Bøgerne ligefrem give Studiet dets Materiale, saaledes som historiske Kilder, Gjen- givelser og Beskrivelser af Naturgjenstande eller Mindesmærker eller des- lige. Det vil i mange Tilfælde være umuligt at holde visse Forelæsninger og Øvelser, naar Læreren ikke har Sikkerhed for, at det videnskabelige Materiale for hans Æmne vedbliver at staa til hans Raadighed, saa længe Forelæsningen holdes. I Tilfælde af en Sammensmeltning af Bibliothe- kerne vil det derfor være nødvendigt at overføre denne Forret for Pro- fessorerne til det kgl. Bibliothek. Men en saadan Forret vil fremtræde som noget besynderlig, naar den paahviler Landets almindelige Biblio- thek, og andre Institutioner vilde med Grund kunne gjøre en lignende Ret gjældende overfor det. For Udenforstaaende bliver der desuden her- ved sat Skranker for Benyttelsen, som de med Grund kunde beklage sig over.

Af Hensyn til selve Undervisningen er det endvidere nødvendigt, at vore offentlige Bibliotheker rumme to Exemplarer af mange Værker. Ved de Øvelser, som i stedse voxende Grad anvendes ved Universitetet, er det ofte vanskeligt at skaffe de Studerende det nødvendige Bogmateriale, be- staaende af Kildesamlinger, videnskabelige Værker, Bind af Tidsskrifter o. s. v., og selv om man i mange Tilfælde har kunnet laane fra For- eningers og Privates Bogsamlinger, har Forudsætningen dog hele Tiden været, at man fra to Bibliotheker har kunnet faa Exemplarer af de søgte Bøger. Skal nu det ene af disse Bibliotheker ophøre, ville Øvelser af saadan Art i høj Grad besværliggøres og i mange Tilfælde umuliggjøres. I hvert Fald maatte Følgen blive, at Bogsamlingerne ved de enkelte til Universitetet knyttede Laboratorier maatte udvides betydeligt. Men for- uden at det i og for sig ikke er ønskeligt, at et Laboratoriebibliothek bliver for stort, idet det netop gjælder om at have en Samling, som den Studerende kan overskue, blive fortrolig med og let benytte, vilde en saa- dan Ordning blive mindst lige saa dyr som den bestaaende, da der saa ogsaa maatte tilvejebringes en Række større Lokaler, skabes et skarpere Tilsyn med disse Samlinger og altsaa anvendes flere Kræfter og større Summer ved deres Administration, end det nu er Tilfældet.

Endvidere vil Henlæggelsen af Bibliotheket til den fjerne Plads, hvor det nye Bibliothek nu bygges, være højst uheldig. Det store Besøg af Studenter paa Universitetsbibliotheket*) skyldes blandt andet den Om-

*) Studenterne udgjøre en Fjerdedel af de Besøgende og en Fjerdedel af Laanerne; Resten er Professorer, akademiske Borgere og andre Kundskabssøgende.

stændighed, at det ligger saa nær ved Universitetet, at den Studerende har let ved at benytte dets Læseværelse og vitterligt nok anvender mangel Mellemtid her til stor Nytte for sig. Dette Besøg af Bibliotheket vilde for en stor Del ophøre, naar de Studerende vare henviste til det kgl. Bibliothek. Læsesalen i den under Opførelse værende Bygning har hundrede Pladser; den er saaledes ikke større end den, som de nuværende Læsesale paa de to Bibliotheker udgjøre tilsammen, og det er derfor let at forudse, at den om ganske kort Tid aldeles ikke vilde strække til overfor Kredsen af Læsende. Men i det hele er Bibliotekets Nærhed ved selve Universitetsbygningen af største Betydning for Universitetslivet. Naar det medicinske Fakultet undtages, have de andre Fakulteter deres egentlige Virkeplads paa Universitetet eller dog i en ikke stor Afstand fra det, her findes Laboratorierne og Museerne, her ligge Kollegier og Regens. Men netop den hurtige og stadige Raadførelse med Bøger, den Hjælp og Forklaring, som en Eftersøgning strax kan give, — før og efter Forelæsningerne, under Øvelserne, jævnsides med Studie i Hjemmet —, har sin store og ypperlige Betydning for Studierne og for Undervisningen, og det vilde være at overskære en Livsaare, om man vilde gribe ind deri.

Kaster man endelig Blikket hen over Universitetsbibliothekets Fortid, maatte man sige, at Afslutningen af dets Virksomhed vilde staa i det mærkeligste Forhold til hele dets Historie. Bibliotheket er blevet stiftet til Universitetslærernes og Studenternes Tarv; det har tjent i dette Øjemed gennem Aarhundreder. Indtil Reglementet af 1861 var Benyttelsen af det kun tilladt akademiske Borgere samt Embedsmænd og andre Videnskabsdyrkere i Hovedstaden*), selv om det i Virkeligheden en god Stund i Forvejen efter Vedtægt stod aabent for andre, der søgte Kundskab. Denne Udvikling er foregaaet samtidig med at Universitetet paa en Maade, som ikke har sit Sidestykke i noget andet Land, har kunnet give Publikum i Almindelighed Adgang til sine Læresale. Denne Universitetets Holdning skulde saa tilsidst føre med sig, at man helt berøver det det Bibliothek, som har været i dets gamle Eje, og som har været en Hovedbetingelse for, at det i det hele har kunnet udfolde sig paa en saa omfattende Maade.

Ogsaa et andet Forhold vil belyse, hvor fuldkomment der ved en saadan Ordning vilde ske Brud med al Tradition. Indtil 1852 bestod et særligt Bibliothek for Kommunitetsalumnerne med det Formaal at stille de mest benyttede og de kostbarere Bøger til deres Disposition. Da dette indlemmedes i Universitetsbibliotheket, paalagdes det Bibliothekaren at drage Omsorg for, at de Bøger, som de Studerende hyppigst benyttede til Forberedelsen til deres Examen, vare til Stede i fornødent Tal**). Ved denne og ved lignende Bestemmelser er der ved dette Bibliotheks Ordning netop sigtet efter at ramme de Studerendes Tarv, og det vilde være lidet retfærdigt, om saadan Forret skulde ophøre.

Ministeriet stiller i Udsigt, at der, hvis Universitetsbibliotheket nedlagdes, dog eventuelt kunde oprettes „et mindre Haandbibliothek ved Uni-

*) Meddelelser angaaende Universitetet 1857—63 S. 533 ff.

**) Meddelelser angaaende Kjøbenhavns Universitet 1849—56 S. 664 ff.

versitetet til Brug for Universitetslærerne“. Det vil sikkert ikke være muligt for noget Fag at angive, hvad en saadan Bogsamling skulde omfatte. Professorernes Forelæsninger og hele deres Undervisning er bygget paa Kjendskabet til en omfattende Litteratur, og noget særligt Haandmateriale af et begrænset Omfang lader sig ikke nævne. De Lærere, for hvis Fag der findes Laboratorier, ville i disse Bogsamlinger finde en Del af den Litteratur, hvormed der kunde være Tale. Hvis der tænkes paa en Samling af de vigtigste Tidsskrifter i hvert Fag, vilde en saadan blive meget kostbar i Forhold til den snævrere Kreds, som den vilde komme til Nytte, tilmed da den maatte have en egen Bibliothekar.

Hvorledes en Sammensmeltning af de to Bibliotheker vilde føre til, at det nye kgl. Bibliotheks Bygninger strax maatte betydelig udvides, hvortil der vilde medgaa store Summer, er allerede belyst i Universitetsbibliothekarens Erklæring, og derpaa skulde vi ikke komme ind. I Erklæringen er det ligeledes fremhævet, hvorledes Udarbejdelsen af nye Kataloger vilde medføre store Udgifter, medens de meget betydelige Summer, som netop i de senere Aaringer ere blevne anvendte paa Udarbejdelse af forskellige Kataloger i de to Bibliotheker, ville være spildte.

Da vi efter alt, hvad der foran er anført, bestemt maa udtale os imod Tanken om en Indlemmelse af Universitetsbibliotheket i det kgl. Bibliothek*), vil der ikke være Grund for os til at komme ind paa det Spørgsmaal, hvortil den monumentale Bygning kunde anvendes, naar det Formaal, hvortil den er bygget, ophørte.

For det Tilfælde, at Universitetet ikke kunde anbefale Indlemmelsen, har Ministeriet endvidere ønsket en Overvejelse af:

„om ikke i alt Fald en delvis Indlemmelse kunde foretages, enten saaledes, at Delingen skete af faglige Hensyn (altsaa paa den Maade, at Universitetsbibliotheket indskrænkes til enkelte Fag eller Faggrupper), eller saaledes, at den Del af Universitetsbibliotheket, der ikke længere har Betydning for Universitetsstudierne, afgives, og kun det, der mest benyttes af Universitetslærerne, bliver tilbage.“

Vi skulle først behandle Spørgsmaalet om en mulig Deling efter faglige Hensyn. Her maa vi gjentage, hvad der alt foran er sagt, at en Fagdeling aldrig vilde kunne komme til at gjælde den danske Litteratur. Denne maatte i sin Helhed findes begge Steder, hvis der skal være nogen Tryghed for at kunne bevare den til Efterverdenen. Men paa begge Bibliotheker maatte endvidere store Dele af de to andre nordiske Landes

*) I Rigsdagssamlingen 1853 blev det i Anledning af Planen om Opførelsen af en ny Bygning for Universitetsbibliotheket udtalt, at formentlig ogsaa det kgl. Bibliotheks Lokaler vare utilstrækkelige, og at mulig begge Bibliotheker burde forenes til at udgjøre ét stort Bibliothek. Kultusministeriet indhentede i den Anledning en Betænkning af en Komité, bestaaende af Werlauff, J. N. Madvig og P. G. Thorsen, og denne Betænkning blev senere ganske tiltraadt af Konsistorium. Erklæringen er trykt i Rigsdagstidende 1856 Anh. B. Sp. 155—158, jfr. ogsaa Meddelelser angaaende Universitetet 1849—56 S. 679 ff., Madvigs Erindringer S. 121—22. Erklæringen fraraader bestemt Tanken om en Sammensmeltning; alle de Grunde, som her ere anførte, gjøre sig nu gjældende med mangedobbelt Vægt, efter at Universitetets Virksomhed har udviklet sig saa betydeligt, og Bibliothekernes Benyttelse er steget saa overordentligt.

Litteratur findes. Dette følger simpelthen af, at saa meget af den norske og svenske Litteratur — den skjønlitterære saavel som den videnskabelige —, der har havt og har den største Betydning for det danske Folks Udvikling og Kultur, bliver saa stadig læst og raadspurgt, at den bør være tilgængelig paa begge Bibliotheker.

Eftersom Forholdene have udviklet sig, maatte ved en eventuelt Fagdeling det, som Universitetsbibliotheket skulde afgive, være „Aandsvidenskaberne“, saaledes som de iøvrigt ret uheldigt ere blevne betegnede i Modsætning til de medicinske og naturvidenskabelige Fag. Dette vilde unægtelig være højst besynderligt, om Universitetet skulde afgive al den Litteratur, som hører ind under det theologiske, juridiske og filosofiske Fakultet, i hvilke Fag der netop holdes Forelæsninger og Øvelser i selve Universitetsbygningerne, hvor ogsaa Laboratorierne ligge, og det vilde være meget over Halvdelen af Universitetets Studerende, der henvistes til at søge Bøghjælp paa det fjerne Sted, medens de medicinske Studerende, der nu have deres Forelæsninger og Øvelser fjernt fra Universitetet, netop intet vilde vinde derved. Skulde derfor en Forandring finde Sted, maatte vel snarest Bibliothekerne undergives en fuldstændig Omordning, saaledes at de naturvidenskabelige og medicinske Fag overførtes til det kgl. Bibliothek, hvorved imidlertid for Lærere og Studerende under disse Fag Afstanden kun vilde blive forøget, ligesom en saadan Ordning vilde stride mod de Fundatsbestemmelser og lignende, som netop havde begunstiget Universitetsbibliotheket i disse Henseender.

Overfor det Spørgsmaal, om ikke en Del af Bibliotheket, der ikke længere har Betydning for Universitetsstudierne, skulde kunne afgives og kun det, der mest benyttes af Universitetslærerne, blive tilbage, vil der af de fleste af disse blive svaret, at det er saare vanskeligt at angive, hvad der er eller vil blive brugt, og at mange Værker og Arbejder, som i længere Tid have været uænsede eller ude af Brug, have faaet ny Anvendelse. I det hele gjælder det sikkert, at et Fags ældre Litteratur nu omstunder bliver i højere Grad raadspurgt end tidligere, hvad der ogsaa er en Følge af, at de historiske Synsmaader stadig have faaet stærkere Hævd i de enkelte Videnskaber. Men dernæst vil en saadan Overførelse fra et Bibliothek til et andet medføre megen uheldig Usikkerhed i Kjendskaben til, hvor Bogen findes, og nyt Arbejde ved Udslettelse af det ene Bibliotheks Kataloger og Tilførelse i Katalogerne paa det andet Bibliothek. Endelig vilde det, der saaledes skulde udskilles, blive af saa ringe Omfang, at det ikke kunde faa nogen Betydning overfor Bibliothekets store Bogmængder.

Naar Universitetsbibliothekar Birket Smith i Slutningen af sin Erklæring dog, som han selv siger i Virkeligheden som „et Tankeexperiment“, dvæler ved de Fordele, som en bestemt Fagdeling mellem de to Bibliotheker kunde have, da kunne vi godt forstaa, at det — set fra en Bibliothekars Standpunkt — kunde være tiltalende, om en af ham styret Bogsamling havde en saadan afrundet Form, at kun bestemte Fag vare repræsenterede og derfor ogsaa kunde fremtræde med en fyldig og rig Forsyning, ligesom at han undgik at have Fagafdelinger, som kun rummede enkelte

Hovedværker og de mest benyttede Haandbøger, saaledes som det nu er Tilfældet. Fra Universitetets og Videnskabens Side maatte imidlertid en saadan Tanke bestemt forkastes. Og naar Overbibliothekaren ytrer, at der derved vilde opnaas en Fordel for Publikum, er det os ikke muligt at se, hvori denne skulde bestaa. Om en pekuniær Besparelse vil der ikke kunne være Tale, medmindre de to Bibliotheker da ophørte med at anskaffe to Exemplarer af de mange Bøger, som det — af de mange foran anførte Grunde — vilde være afgjort nødvendigt at have til sin Raadighed af Hensyn til Studiernes Behov og Videnskabens Fremme. Men Overbibliothekaren erklærer jo ogsaa, at han maa forkaste sin egen Tankerække af Hensyn til alle de i den første Del af hans Betænkning anførte Grunde.

Vi maa efter alt, hvad der saaledes er udviklet, og idet vi tillige henvise til Universitetsbibliothekarens Skrivelse, anse en Forandring af de bestaaende Forhold i de foreslaaede Retninger for forkastelig, da hverken Videnskabens eller Befolkningens Kundskabstrang vil kunne taale, at en saadan Begrænsning i Adgangen til litterære Hjælpemidler finder Sted, og da de Besparelser, der formentlig kunde opnaas, maa anses for ganske forsvindende. Og vi skulle til Slutning fremhæve de store Fordele, som Bygningsinspektør Borchs Plan frembyder. Den udmærkede Arkitekt har ved den foreslaaede Tilbygning undgaaet at ødelægge Bibliotheksbygningen i arkitektonisk Henseende, — den er jo af alle erkjendt for at være en af det nyere Kjøbenhavns skønneste Bygninger —, han har forøget Bibliotheket med to Trediedele af dets nuværende Bogplads og saaledes skabt en Mulighed for Udvidelsen af Bogmængden for lange Tider. Og alt dette naas for en Sum af ca. 200000 Kr., der sikkert er ringe i Sammenligning med de Udgifter, som de omspurgte Omordninger af Bibliotheksforholdene direkte og indirekte vilde medføre. Vi kunne kun slutte vor Udtalelse med et oprigtigt Ønske om, at det høje Ministerium varmt vil lægge sig Gjennemførelsen af den smukke Plan paa Sinde.“

Den akademiske Lærerforsamling vedtog i sit Møde den 27de Oktober 1904 følgende: „Lærerforsamlingen udtaler i Tilslutning til den af Konsistorium forelagte Betænkning, at den maa anse det for uomgængeligt nødvendigt, at Universitetsbibliotheket bevares som selvstændig Institution og udvikles væsentlig efter de samme Grundsætninger som hidtil. Det overlades Konsistorium at lede de videre Forhandlinger om Sagen.“

I Skrivelse af 15de December 1904 anmodede *Ministeriet* Konsistorium om at tage under fornyet Overvejelse, om ikke enkelte Grupper af Sager, som f. Ex. de kjøbenhavnske Dagblade eller deslige, kunde afleveres fra Universitetsbibliotheket til det store kgl. Bibliothek, naar dettes nye Bygning er taget i Brug.

Konsistorium udtalte i Skrivelse af 10de Januar 1905 til Ministeriet, at det i denne Anledning havde indhentet en Erklæring fra Overbibliothekar, Dr. phil. S. Birket Smith, der bestemt fraraadede Afgivelsen af de kjøbenhavnske Dagblade, særlig under Hensyn til den danske Litteraturs Beskyttelse mod Brandfare, ligesom Overbibliothekaren ogsaa havde bemærket, at Forholdet i Virkeligheden er det, at af al den Litteratur, Bibliotheket

indeholder, er der maaske ingen, der er saa stærkt og vedholdende benyttet, som netop disse Blade. Derimod nævnede Overbibliothekaren nogle andre Dele af Bibliotheket, som vilde kunne afgives, nemlig Universitetsbibliothekets Dubletter, dels en stor Samling af udenlandske, særlig tyske, Prædikener, en stor Samling af de nordamerikanske Forenede Staters Kongresforhandlinger, en Række Bind af de svenske Kammerforhandlinger og en meget stor Samling af de norske Storthingsforhandlinger.

Medens Konsistorium ifølge det af Overbibliothekaren bemærkede maatte fastholde, at de københavnske Dagblade burde forblive ved Universitetsbibliotheket, kunde man derimod til Gjengjæld ganske tiltræde hans Forslag om, at de øvrige ovennævnte Værker afgaves.

Om Sagens videre Forløb vil blive givet Meddelelse i Aarbogen for 1904—1905.

c. *Personlige Forhold ved Universitetsbibliotheket.*

Da 3die Assistent ved Universitetsbibliotheket, Cand. theol. O. L. T. Jacobsen paa Grund af Rejse til Udlandet efter Ønske fratraadte sin Stilling fra 1ste August 1903, udnævnte Konsistorium under 8de Juni s. A. efter Overbibliothekarens Indstilling Assistent ved Bibliothekets Læsesal i Eftermiddagstimerne, Mag. art. *Axel Halling* til 3die Assistent ved Bibliotheket og Cand. mag. *Victor Christian Nicolaj Petersen* til Assistent ved Bibliothekets Læsesal i Eftermiddagstimerne, alt fra 1ste August s. A. at regne.

2. Den botaniske Have.

a. *Bevillinger til en botanisk Exkursion og Anskaffelse af et Exsiccaværk over Skandinaviens Pile.*

Under 25de Juni 1903 indsendte Konsistorium med Anbefaling til Kirke- og Undervisningsministeriet et Andragende fra Direktøren for botanisk Have, Professor, Dr. phil. E. Warming, hvori denne — under Henvisning til de tidligere afholdte større botaniske Exkursioner: i 1893 til Fanø og Blaavand, i 1896 til Skagen, i 1899 til Fanø, Blaavand og Hering og i 1901 til Bornholm — ansøgte om, at den samme Understøttelse til Befordring, som de Studerende, hvis Antal havde været fra 15 til 25, og Lederen, eventuelt med Assistent, havde havt til hver af de foregaaende Exkursioner, nemlig 500 Kr., maatte blive søgt bevilget til en *Exkursion* af lignende Art, som ønskedes afholdt i 1904 til Jyllands Heder, Klitter og Plantager og andre Vegetationsformer, som ikke findes nærmere København, i alt Fald i saa storslaaet og typisk Udvikling som i Jylland.

Paa Finanslovsforslaget for 1904—1905 blev under Universitetets Udgiftspost 3. b., den botaniske Have, optaget ekstraordinært 500 Kr. til fornævnte Exkursion, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1039—40. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1904—1905.

— Fra Direktøren for botanisk Have, Professor, Dr. phil. E. Warming modtog Konsistorium under 23de Juni 1903 et Andragende om en Bevil-

ling af 700 Kr., fordelt paa tre Aar til Anskaffelse af et *Exsiccátværk over Skandinaviens Pile*, der agtedes udgivet af Pastor Enander i Herjedalen i Løbet af de nærmeste 3 Aar. Professor Warming bemærkede, at dette Værk skulde indeholde tørrede Grene med Blomster og Frugter af de skandinaviske talrige Former af Slægten Pil, hvilken overordentlig formrige Slægt Pastor Enander havde studeret gennem flere Aartier og af hvilke han paa lange og besværlige Rejser havde indsamlet et fortrinligt Materiale. Han vilde nu publicere dette i 8 Fascikler til en Pris af ca. 80 Kr. for hver. Da han i 1903 i Paaskeferien havde besøgt Lund og Kjøbenhavn for at studere i Museerne og den botaniske Have her, havde Professor Warming havt Lejlighed til at se Prøver af denne Samling og maatte erkjende, at den var ualmindelig fortrinlig i Henseende til Rigdom og Udstyr. Det vilde være af særlig Vigtighed for Havens Museum at have dette Værk, af hvilket der kun vilde blive udgivet faa Exemplarer, som navnlig skulde afhændes til de større Museer.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 29de Juni 1903 til Ministeriet blev der paa Finanslovsforslaget for Finansaaret 1904—1905 paa Universitetets Udgiftspost 3. b., den botaniske Have, ekstraordinært optaget et Beløb af 233 Kr. 33 Ø. som 1ste Trediedel af 700 Kr. til Kjøb af fornævnte Værk, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1039—40. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1904—1905.

b. *Forslag om Indlægning af elektrisk Lys i det botaniske Laboratorium.*

Fra Professorerne, Dr. E. Warming og R. Pedersen modtog Konsistorium under 20de Juni 1903 et Andragende om, at der maatte blive indlagt elektrisk Lys i det botaniske Laboratorium. Som Grunde til dette Ønske anførtes følgende. 1. Der var kun meget faa Planter, der kunde trives dér, hvor der var Gas, og det var derfor kun meget usikre og upaalidelige Forsøgsresultater, der kunde opnaas med gasforgiftede Planter, da deres Udvikling ikke var normal. 2. Af alle Faktorer, der havde Indflydelse paa Planternes Livsytringer, var Lyset den vigtigste. Ved Forsøg over Lysets plantefysiologiske Betydning maatte Lysstyrken kunne holdes kontant, og den maatte kunne varieres paa en saadan lovbunden Maade, at den kunde udtrykkes i Tal. Dette kunde kun opnaas paa tilfredsstillende Maade ved elektrisk Lys. Det naturlige Sollys var her til Lands altfor variabelt og Gaslys kunde vel med meget stort Besvær holdes nogenlunde kontant, men Styrken kunde ikke godt varieres, og Gaslyset medførte stærk Varmeudvikling og giftige Forbrændingsprodukter, der gjorde det ubrugeligt til plantefysiologiske Forsøg over Lysets Virkning. I vort herværende plantefysiologiske Laboratorium havde de for flere Aar siden maatte ophøre med Forsøg ved Gaslys, fordi Resultaterne bleve upaalidelige. 3. Mikroskopiske Undersøgelser kunde nok udføres ved det Auerske Gaslys, men det elektriske Lys havde mange flere Fordele. 4. I Udlandets større dyrefysiologiske og plantefysiologiske Laboratorier vare elektriske Ledninger indlagte, ikke blot for det elektriske Lys' Skyld,

men fordi Elektriciteten anvendtes ved mange fysiologiske Apparater, f. Ex. Tidsmaalere og Motorer, der drev Centrifugeapparater og andre Maskiner. I Universitetets fysiologiske Laboratorium i Bredgade var Elektricitet af disse Grunde indlagt for flere Aar siden, og i Finsens Lysinstitut var den ligeledes uundværlig. 5. Sluttelig — men ikke mindst — maatte fremhæves den store Rolle som elektrisk Lys spillede ved Nutidens Undervisning, naar mikroskopiske Objekter, anatomiske, plantegeografiske Billeder, eller andre Billeder i det hele taget, skulle forevises for en større Tilhørerkreds ved Hjælp af et Projektionsapparat. Det store botaniske Laboratorium benyttedes i Virkeligheden ikke blot til de botaniske Forelæsninger, men ogsaa til populær-naturvidenskabelige for større Tilhørerkredse. Af Hensyn til det nævnte haabede Ansøgerne, at Ministeriet vilde forelægge Rigsdagen en Indstilling om Bevilling af de nødvendige Midler til Indlæggelse af Elektricitet i det botaniske Laboratorium. De ansaa det for rigtigt, at der samtidig blev indlagt elektrisk Lys i de to Embedsboliger, selv om vedkommende Beboere maaske ikke strax skulde gjøre Brug af det, hvilket dog utvivlsomt vilde være Tilfældet for den ene Boligs Vedkommende.

Konsistorium henstillede i Skrivelse af 29de Juni s. A. til Ministeriet, at det — i Tilfælde af, at det mente at ville stille Forslag om Indlæggelse af elektrisk Lys i fornævnte Laboratorium paa Finanslovsforslaget for 1904—1905 — vilde indhente Overslag fra Bygningsinspektøren om Udgifterne hertil. Paa Finanslovsforslaget blev intet Forslag optaget.

c. *Forskjellige Sager.*

Efter Indstilling fra Havens Direktør og Konsistorium bifaldt Ministeriet under 3die Februar 1904, „at det til Assistance for Professoren i Botanik bevilgede Beløb af 1200 Kr. til en Assistent ved Undervisningen i Planteanatomi og ved Undervisningen af de lægevidenskabelige Studerende samt ved Tilsynet med Studiesamlingen uden Nedsættelse forbliver til Raadighed for Professoren i Botanik, uanset at den nævnte Undervisning i Botanik for de lægevidenskabelige Studerende er bortfalden, dels af Hensyn til det stærkt forøgede Arbejde ved den efterhaanden betydelig udvidede Studiesamling, dels for at den paagjældende Assistent kan være til Hjælp ved Forelæsninger og Øvelser i Botanik for de naturhistoriske Studerende, saaledes at det indtil videre har sit Forblivende ved den ved Ministeriets Resolution af 8de Juni 1893 fastsatte Fordeling af det nævnte Beløb“.

-- Cand. mag. J. G. Repstock fratraadte den 1ste August 1904 Stillingen som Assistent ved Universitetets plantefysiologiske Laboratorium; i hans Sted blev antaget Cand. mag. *M. G. Brusendorff*.

— Efter Indstilling fra Havens Direktør og Konsistorium blev der paa Finanslovsforslaget for 1904—1905 stillet Forslag om et personligt *Lønningstillæg* paa 400 Kr. til *Undergartner* ved Haven *G. A. Becker*, der havde været ansat i Havens Tjeneste i 20 Aar, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1025—26. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1904—1905.

— Efter Indstilling fra Direktøren for botanisk Have og Konsistorium bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 14de August 1903, at det tilloodes de ved Haven ansatte 3 Bestillingsmænd, nemlig Undergartnerne G. Becker og C. Madsen samt 1ste Fyrbøder S. Jensen, der alle have fri Bolig, paa Havens Regning at benytte Kogegas for hvers Vedkommende for et Beløb af indtil 20 Kr., saaledes at denne Udgift opføres paa den under Havens Drift opførte Konto for Brændsel, og at denne Ordning traadte i Kraft med Finansaaret 1903—1904.

3. Det zoologiske Museum.

a. *Beretning angaaende Bearbejdelsen og Offentliggjørelsen af Ingolf-Expeditionens Resultater.*

Efter at der under 29de Maj 1903 af Konsistorium var indsendt til Ministeriet et Andragende fra Museumsraadet for Universitetets zoologiske Museum om Optagelse paa Finanslovforslaget for 1904—1905 af et 8de Bidrag paa 10000 Kr. til Bearbejdelse og Offentliggjørelse af Ingolf-Expeditionens Resultater, anmodede Ministeriet Konsistorium om at foranstalte indsendt en Redegjørelse for Værkets Gang.

Konsistorium indsendte derefter under 29de Juni s. A. en af Museumsraadet afgiven Skrivelse af 25de s. M., hvori bemærkedes følgende. Den Plan for Værket om Ingolf-Expeditionens Udbytte, der antydedes i Andragende af 19de September 1896 fra det daværende Museumsraad og Kommandør (nu Admiral) Wandel, var hidtil bleven fulgt. Dette vilde fremgaa dels af den vedlagte trykte Meddelelse (Bilag I), som udsendtes samtidig med første Hæfte af Værket, dels af den vedlagte for et Aar siden gennem Boghandler Hagerup udsendte Subskriptionsindbydelse (Bilag II); fremdeles vilde det fremgaa af Titelbladene paa de udkomne Dele af Værket, hvilke vare betegnede med det Bind, hvortil de hørte. Ligeledes var Oplagets Størrelse fremdeles det i det nævnte Andragende, angivne: 400 Expl., 150 med dansk, 200 med engelsk Text og 50 Expl. til Forfatterne. Det Omfang for hvert Bind af 50—60 Ark med c. 30 Tavler, som i det oprindelige Andragende efter et rent foreløbigt Skjøn antoges som sandsynligt, vilde efter de nu gjorte Erfaringer ikke kunne overholdes; det lod sig nu bestemt sige, at i hvert Fald de fleste af Bindene maatte faa et større Omfang, baade hvad Text og Tavler angik (exempelvis kunde anføres, at det af 4de Bind udkomne 1ste Hæfte udgjorde 23 Ark, 21 Tavler; den heri behandlede Del af det for 4de Bind bestemte Materiale var imidlertid kun en forholdsvis ringe Del; de øvrige Grupper vilde derfor være ildestillede ved tilsammen kun at kunne raade over nogle og tredive Ark og en halv Snes Tavler). Saafremt Behandlingen af Materialet skulde staa i Forhold til dettes Rigdom, vilde det være umuligt at lade sig binde ved hint paa Forhaand, uden nærmere Kjendskab til Materialet kalkulerede Arketal og Tavletal. Ligeledes havde den hidtil udførte Del af Bearbejdelsen lært, at Bearbejdelsen ikke kunde være afsluttet i Løbet af de første 3—4 Aar. Det kunde endogsaa med Sikkerhed siges, at de store Grupper, som der for Tiden anvendtes det

meste Arbejde paa: Svampene, Molluskerne, Echinodermerne og Krebsdyrene mindst vilde fordre 6 Aar; alt under den Forudsætning, at der kunde anvendes den Tid paa Arbejdet, som nu brugtes dertil. Helt afsluttet var endnu kun Bearbejdelsen af det hydrografiske Materiale og af Bundarterne (for saa vidt Talen var om disses mineralogisk-kemiske Side, den organiske Side vilde først kunne tages op i Forbindelse med en Bearbejdelse af Foraminiferer og Radiolarier). Af det overordentlig umfangsrige zoologiske Materiale var endnu kun en mindre Del bearbejdet. Idet der henvistes til vedlagte Fortegnelse over de Dyregrupper, som efter Planen skulde afhandles i 2det til 6te Bind (se Bilag I), skulde fremhæves, at der — bortset fra den rent foreløbige Sortering — endnu ikke var begyndt noget Arbejde med: Tunikater, Brachiopoder, Annelider, Bryozoer, Gopler, Hydroider, Foraminiferer; dertil maatte føjes, at indenfor de Grupper, der iøvrigt vare tagne op til Bearbejdelse, havde denne endnu kun kunnet overkomme nogle af Hovedafdelingerne. At altsaa det, der stod tilbage at udføre, var betydelig mere end det, som hidtil var naaet, var ubestrideligt.

Dette turde imidlertid ikke være urimeligt eller overraskende, naar man vilde drage en nærliggende Sammenligning: Arbejdet med Udbyttet af den Norske Nordhavsexpedition (i Aarene 1876—78) optog mere end 20 Aar; den første Afhandling udkom 1880, den sidste 1901; saaledes som det vilde ses af den vedlagte „Circular from the Editorial Committee etc.“, hvor der var tilføjet Trykkeaaret for de enkelte Afhandlinger. Det zoologiske Materiale, som det her drejede sig om at bearbejde, var imidlertid langt mindre i Omfang end Ingolfs; dette fremgik nødvendigvis af, at den norske Expeditions Omraade væsentlig faldt indenfor det kolde Nordhavsarbejde, hvis Dyreliv gennemgaaende er fattigt i Sammenligning med det „varme“ Atlanterhavsdyb; Ingolfs Undersøgelser faldt indenfor begge Omraader, men saaledes at det rige Atlanterhavsdyb optager langt den største Del af det hele undersøgte Areal. Det kunde tilføjes, at den norske Stat til Publikationen af Nordhavsexpeditionens Resultat bevilgede 205000 Kr.

Hvad Bekostningen for Ingolf-Værket angik, da blev den efter en Beregning, som kun havde faa Momenter at støtte sig til, i det oprindelige Andragende kalkuleret til c. 95000 Kr, Efter Andragendets Ord syntes der herved imidlertid ikke at være taget Hensyn til de Beløb, som maatte paaregnes til Honorarer for Medarbejdere, der ikke hørte til Museets faste Stab (eller til dem af disse, som maatte anvende en betydelig Tid derpaa udover Museets normale Arbejdstid), til Betaling for engelsk Oversættelse, til at udføre de Tegninger, som Bearbejderne ikke kunde overkomme, saavel som til Assistance af forskjellig Art, Afskrivning Regnskabsførelse o. s. v., jfr. Univ. Aarb. f. 1896—1897 S. 375.

Efter hvad der ovenfor var oplyst om Nødvendigheden af at gjøre de 6 Bind større i Sidetal og rigere med Hensyn til Tavleudstyr, vilde det være sandsynligt, at den anslaaede Udgift af 95000 Kr. ikke vilde kunne slaa til til Udgivelsen af det samlede Værk; men efter det hidtil foreliggende var Muligheden dog ikke ganske udelukket, naar denne Sum —

saaledes som det efter Andragendets Ordlyd syntes at maatte forstaas — kun gjaldt Trykning (med Papirtillæg) af Text og Tavler tilligemed de sidstes tekniske Udførelse (o: Lithografering eller Stikning, ogsaa af Textfigurer) samt det nødvendige Bogbinderarbejde. Det samlede hertil anvendte Beløb androg hidtil 31090 Kr. 97 Ø.; der var hidtil trykt c. 192 Ark (dansk + engelsk Text) og udført 97 Tavler foruden et stort Antal (60) Textfigurer. Som medfølgende Regnskabsoversigt over de hidtil brugte Bevillinger udviste (jfr. Bilag IV), androg de forskjellige Hovedposter følgende Beløb:

Trykning af Text.....	12938 Kr. 34 Ø.
Trykning og Udførelse af Tavler og Textfigurer.....	17238 — 43 —
Bogbinderarbejde	914 — 20 —
Oversættelse til Engelsk.....	4801 — 79 —
Udførelse af Tegninger.	2731 — 35 —
Honorar til Forfattere og Bearbejdere, for Assistance m. m.....	19651 — 17 —
Rejser i Anledning af Bearbejdelse*).....	1250 — „ —
Forsendelse o. s. v.....	538 — 30 —
Apparater og Materialier	219 — 78 —
	<hr/>
	60283 Kr. 36 Ø.

Af denne samlede Sum var 60000 Kr. det hidtil bevilgede Beløb, 283 Kr. 36 Ø. var Restbeløbet af det indtil Maj 1901 ved Salg af Værket indkomne Beløb, som ved Ministeriets Resolution af 3die Februar 1903 vilde være at anvende paa Værket, efter Fradrag af Forsendelsesudgifter (disse ville for Fremtiden formentlig helt kunne afholdes af Indtægten fra Salget, saa at denne Post udgik). I Forbindelse hermed indberettes det, at der siden, indtil Maj 1903, var solgt for et Beløb af 409 Kr. 34 Ø., som vedlagte Opgjørelse fra Boghandler Hagerup udviste (Bilag V).

— Angaaende en af Konsistorium med Museumsraadet indledet Forhandling om Fastsættelse af Udgifterne ved Bearbejdelsen og Offentliggjørelsen af Ingolf-Expeditionens Resultater vil blive givet Meddelelse i en senere Aarbog.

b. Forskjellige Sager.

Efter Indstilling fra Professor zoologia, Dr. phil. H. Jungersen og Konsistorium bifaldt Ministeriet under 17de Marts 1903, at der af de Moltkeske Legaters Reservefond (Konto VI) bevilgedes Assistent ved Universitetets zoologiske Museum, Cand. mag. Ad. S. Jensen en *Understøttelse* af 350 Kr. til et *Studieophold* i de zoologiske og mineralogiske Museers Interesse, ved de zoologiske Museer i Stockholm og Upsala.

— Ved Skrivelse af 29de Juni 1903 indsendte Konsistorium til Ministeriet et Andragende fra det zoologiske Museums Museumsraad om, at der maatte blive indlagt *elektrisk Belysning* i den under Museets 1ste Afdeling hørende *Hvalsamling*, der er opstillet i Kjælderen under Universitetets Festsal.

*) Disse Rejser vare i hvert Tilfælde blevne bevilgede af Ministeriet.

Museumsraadet bemærkede, at denne Samling, der i sin Rigdom og Fortræffelighed turde være enestaaende, i hvert Fald i Europa, var opstillet i fornævnte Kjælder. Lysforholdene vare dér særlig ugunstige, hvilket bevirkede, at de Besøgende, saavel Indlændinge som Udlændinge, ofte kun bleve i Stand til at faa en ganske ubestemt Forestilling om denne vigtige Del af Samlingen. Uden Overdrivelse kunde det siges, at i det mindste den halve Del af Aaret herskede der et saadant Mørke, at man højst kunde se ganske lidt, undertiden intet af Samlingen. Ved at anbringe 10 elektriske Glødelamper (i 2 Rækker, 5 i hver) vilde man formentlig kunne opnaa en saadan Forbedring, at de Besøgende til enhver Aarstid og selv paa de mørkeste Dage nogenlunde kunde faa et Overblik over Samlingen. Ifølge en af Bestyreren af Vestre Lysstation foretagen Undersøgelse vilde der kunne bringes en Tilslutning tilveje til den Ledning, som forsynede Konsistoriums Sal med Lys, med en Bimaaler, der angav Museets Forbrug. Efter Ingeniørens Overslag vilde Installationen udgjøre 350 Kr., og det aarlige Forbrug af Elektricitet antoges ikke at ville overskride 75 Kr.

Efter Konsistoriums Indstilling blev der paa Finanslovforslaget for 1904—1905 paa Universitetets Udgiftspost 9. a. 2., Hovedstandsættelser, optaget et Beløb af 350 Kr. til Indlæggelse af elektrisk Belysning i Hvalsamlingen og et Beløb af 75 Kr. som Forhøjelse af Museets Fælleskonto, Underkonto for Brændsel og Belysning, til det aarlige Forbrug af Elektricitet i Samlingen, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1039—42. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbene optagne paa Finansloven for 1904—1905.

— Fra Bestyrerne af Universitetets biologiske Kursus, Professorerne, Dr. phil. H. Jungersen og Dr. phil. E. Warming modtog Konsistorium under 8de Juni 1903 et Andragende om, at der paa Finanslovforslaget for 1904—1905 maatte blive søgt en Bevilling af 2000 Kr. til Indkjøb af en *Motorbaad til Brug ved fornævnte biologiske Kursus*.

I Ansøgningen bemærkedes, at Universitetets „Havstation“ hidtil havde været henvist til at leje de nødvendige Baade — i Regelen en større Sejlbaad og en mindre Robaad — og til at lønne en Mand til Betjening af den førstnævnte; dertil havde der af den til det hele Kursus disponible Sum af 1800 Kr. været anvendt c. 100—110 Kr., en Udgift, der var ret følelig, da der af samme Sum ikke blot skulde afholdes Ophold for de Studerende og for de Videnskabsmænd, der ledede Undervisningen, men ogsaa Honorar til de sidste, Godtgjørelse for Rejsseudgifter for dem og de Studerende, Kemikalier, Fangstredskaber og Instrumenter og disses Vedligeholdelse, Bøger m. m. Naar Kursus kunde have egen Baad til Raadighed, vilde en Del af den anførte Udgift bortfalde, i hvert Fald Lønning til en sejlkyndig Mand, og som regelmæssig Udgift vilde kun blive tilbage Afgift for Havneplads, Nafta samt Maling og Tilsyn. Af større Vigtighed vilde det imidlertid være, at de Vanskeligheder helt bortfaldt, som saa ofte havde været tilstede ved at finde passende Baade til Leje, ligesom ogsaa at den ofte ret følelige Afhængighed af Udlejeren vilde være udelukket, og som den allervæsentligste Vinding maatte anføres,

at man ved at kunne benytte Motorbaad i Stedet for Sejlbaad i ganske anderledes Grad blev uafhængig af Væjr og Vind (nemlig af Vindstille), hvorved megen Tid vilde kunne udnyttes, som Erfaring havde vist nu let gik til Spilde. En Motorbaad, som havde en Størrelse, som gjorde den skikket til at træde i Stedet baade for den nødvendige Sejl- og Robaad, vilde netop kunne erhverves paa gunstige Vilkaar. Carlsbergfonden ønskede nemlig at realisere den af Mag. sc. Kruuse til Undersøgelser i Østgrønland benyttede Motorbaad. Paa Henvendelse havde Fondens Direktion erklæret sig villig til at overlade den til det biologiske Kursus for 2000 Kr. At denne Pris maatte betragtes som meget lav, fremgik af, at Baaden med det Tilbehør, der medfulgte, havde kostet 5000 Kr. i Anskaffelse. Den var bygget paa Flydedokkens Værft, og der havde været anvendt ualmindelig megen Omhu paa at gjøre den stærk og i alle Henseender vel udrustet, da den jo var bestemt til at bruges i isfyldte Farvande og under Forhold, hvor der ikke kunde skaffes Hjælp til Reparation eller lignende. Den havde ved Brugen staaet sin Prøve og anbefalede af Mag. sc. Kruuse som ualmindelig let haandterlig og praktisk. Maskinen var let at passe og at holde i Orden og rens. Der medfulgte blandt andet 2 Nafta-beholdere, Ror og Rorpind, Maskinspil, Anker med 10 Favne galvaniseret Kjæde, Selsejl med Sceptere, Mast og et Sejl, Asketræsaarer, Baadshager, Jernblokke, noget Lossegods samt Reservedele (Skrue og Axel), Skruenøgler m. m., og Baaden vilde blive overdraget i forsvarlig Stand. Den var for Tiden under Eftersyn og Maling paa Flydedokkens Værft ved Kalkbrænderihavnen.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 29de Juni 1903 til Ministeriet Andragendet. Paa Finanslovforslaget for 1904—1905 blevet intet Forslag stillet. Motorbaaden er senere af Carlsbergfonden skænket til den biologiske Ferskvandsstation ved Furesøen, se Beretningen om denne Station i det følgende.

4. Det astronomiske Observatorium.

Forslag om Anbringelse af et Tidssignal paa Silopakhuset i Frihavnen.

Ved Skrivelse af 3die Juni 1904 modtog Konsistorium fra Kirke- og Undervisningsministeriet en af Professor astronomiæ, Dr. Thiele til Ministeriet indsendt Indstilling om, at der af Hensyn til Søfarten blev oprettet et Tidssignal foruden det paa Nikolaj Taarn anbragte, der ikke kunde ses fra alle de i Havnen liggende Skibe. Ministeriet udbad sig med Bemærkning, at det af Hensyn til de mange Nybevillinger, der stadig krævedes, havde nogen Betænkelighed ved at have 2 Tidssignaler, forinden videre foretoges, en Udtalelse fra Konsistorium, om ikke Tidssignalet paa Nikolaj Taarn maatte kunne nedlægges, saafremt det andet blev oprettet, samt om der maatte findes noget at erindre imod, at de til et nyt Tidssignals Oprettelse medgaaende Udgifter eventuelt opførtes paa Kommunitetets Budget.

Professor Thiele udtalte i sin Indstilling, at der i 1899 mellem Kjøbenhavns Havnekaptain og Observatoriet var blevet forhandlet om at gjøre de

daglige Tidssignaler mere nyttige for Skibsfarten. Tidssignalet paa Nikolaj Taarn blev givet fra Observatoriet og blev gennem Statstelegrafen forplantet til forskellige Stationer, saaledes at det ikke blot for Byen men for hele Landet var det i Stilhed arbejdende men kraftigt virkende Middel til Uhrenes nøjagtigere Regulering. Men for Søfarten var det ikke tilstrækkeligt. Dels kunde Taarnet ingenlunde ses fra alle de i Kjøbenhavns Havn eller Rhed liggende Skibe, dels burde det vel ogsaa, naar det særligt skulde tjene til Formaal, hvor Sekunderne have lige saa stor Betydning som Minutterne have i det daglige Liv, gives med en lidt større Nøjagtighed, end Observatoriet den Gang kunde paatage sig. Da det viste sig, at de utvivlsomme Fremskridt i den kjøbenhavnske Uhrregulering, som skyldes Dansk-Normal-Tid, dog ikke kunde gjøre Tidssignalet paa Nikolaj Taarn saavidt overflødig, at det kunde flyttes til Silopakhuset i Frihavnen, maatte Tanken forme sig til, at der samtidigt burde gives to Signaler, et fra Taarnet og et fra Pakhuset, og dette stillede et yderligere Krav om Signalgivningens nøjagtige Samtidighed, fordi der var mange Steder, hvorfra begge Signaler vilde kunne ses. Da Observatoriet ikke selv vilde høre til disse Steder, maatte der derfor yderligere kræves automatisk elektrisk Tilbage melding af Signalerne til Observatoriet. Paa Grund af disse Vanskeligheder maatte vi foreløbig nøjes med, at Observatoriet søgte og ved Bevilling paa Finansloven for 1901—1902 af 11000 Kr. af Kommunitetets Midler fik finere Instrumenter, et Uhr i lufttæt Kasse og et automatisk registrerende Passageinstrument. Efter Modtagelsen af disse Instrumenter var Observatoriet nu i Stand til at give baade sine egne indre Tidsbestemmelser og derpaa byggede Tidssignaler en forøget Nøjagtighed, der vilde være fuldt tilstrækkeligt for de nye Krav, naar blot et mindre Instrument, en treløbet Kronograf, kom til, der kunde modtage to samtidige Signaler og bestemme begges Tidspunkt. Men ogsaa et saadant Instrument var Observatoriet nu kommet i Besiddelse af, fordi det i Efteraaret viste sig, at vor gamle 2-løbede Kronograf svigtede og ufortøvet maatte erstattes af en ny treløbet gennem Bespareser paa den ordinære og førnævnte ekstraordinære Konto. Imidlertid erfarede Professor Thiele ved en Skrivelse fra Havnekaptainen i September 1902, at Søfartens Trang havde givet sig Udslag i Henvendelser fra Dansk Navigatorforening først til Marineministeriet og derefter til Ministeriet for offentlige Arbejder om Oprettelse af et nyt Tidssignal paa Toldboden eller i Frihavnen. Sidstnævnte Ministerium havde forlangt Havnekaptainens Erklæring angaaende dette Andragende. Herpaa kunde Professor Thiele da svare, at Observatoriet nu kunde anse Tiden for moden til at imødekomme Søfartens utvivlsomt berettigede Ønske om Oprettelsen af et nyt Tidssignal, der var bedre synligt fra Havnen end Nikolaj Taarn. Forudsætningen herfor maatte dog, — udtalte han — være, at begge Signaler baade i Indretning, Behandling og Bestyrelse bleve saa ensartede som mulig. Han havde havt nogen Tvivl om, hvorvidt Silopakhusets Gavl i Frihavnen var den bedste Plads, men efter at Havnekaptainen havde betegnet dette Sted som noget nær det eneste mulige, var en nærmere Undersøgelse af Stedet bleven foretagen. Det viste sig derved, at der kunne skaffes

Signalet og dets Apparater tilstrækkelig Plads. Luften i Silopakhuset var stærkt fyldt med Kornstøv, som kunde tænkes at paavirke Apparaternes Funktion paa uheldig Maade, men de raadspurgte Teknikere, baade Firmaet Hassel og Teudt og Statstelegrafens tekniske Afdeling, ansaa det dog for mulig at afværge denne Fare. Fra Firmaet Hassel og Teudt var modtaget Tegning og Overslag over den Del af Arbejderne, som det vilde faa at udføre, lydende paa 2550 Kr., og fra Statstelegrafens tekniske Afdeling Overslag over de til Tidssignalet Udvidelse nødvendige Ledninger og elektriske Instrumenter paa 2450 Kr., som dog af Afdelingen var tilraadet forhøjet med 500 Kr. af Hensyn til visse Muligheder, altsaa 2950 Kr. Observatoriet selv vilde behøve nogle smaa Apparater og nogen Omordning af sit indre Udstyr, hvortil vilde behøves 500 Kr. Til Imødegaaelse af de Vanskeligheder, som Støvet i Silopakhuset kunde volde, og til ganske uforudselige Udgifter turde under de foreliggende Forhold ikke regnes mindre end 10 pCt. af den beregnede Udgift, altsaa vilde den samlede Udgift en Gang for alle blive 6600 Kr.

De aarlige Udgifter til Tidssignalet paa Nikolaj Taarn havde hidtil været ca. 400 Kr. Det nye Tidssignal vilde ikke blot kræve en lige saa stor aarlig Udgift, men dertil vilde yderligere komme Forøgelse dels til den automatiske Tilbagemelding af begge Tidssignaler, dels til Reparationer paa Silopakhusets ret udsatte Gavl, dels til Leje af Ledningerne, som hidtil ikke havde været krævet fra Statstelegrafens Side. Observatoriets aarlige Udgift til Tidssignalet maatte derfor søges forhøjet med 800 Kr. fra 400 Kr. til 1200 Kr. Fra Frihavnens Aktie Selskabs Side havde Professor Thiele under 20de November 1903 modtaget en Skrivelse, hvori Selskabet meddelte den ønskede Tilladelse til Tidssignalet Anbringelse paa Silopakhusets Gavl paa Betingelser, hvortil der var taget Hensyn i ovenstaaende Overslag. Paa Grund af Spørgsmaalet om Observatoriets Flytning paa Grund af Rystelser fra den foreslaaede Boulevardbane var bleven rejst og behandledes i en særlig Kommission, havde Sagen ikke før nu turdet fremmes yderligere, da det kunde tænkes som Mulighed, at der i en ikke fjern Fremtid ikke vilde være noget Observatorium i Kjøbenhavn, som kunde paatage sig Tidssignalerne, medens deres Besørgelse fra et fjernere Observatorium kunde frembyde uforudsete Vanskeligheder. Uagtet den nævnte Kommissions Betænkning endnu ikke forelaa, turde det dog nu anses for sikkert, at der ikke under nogen Omstændighed vilde blive Tale om en saa fuldstændig Bortflytning af Observatoriet, at Tidssignalerne ikke kunde besørges paa den her forudsatte Maade. Denne Sag var altsaa rejst gennem Ministeriet for offentlige Arbejder, og der var ingen Tvivl om, at baade Landets almindelige og Søfartens særlige Forsyning med nøjagtige Tidsangivelser kunde betegnes som et endog meget betydningsfuldt offentligt Arbejde. Den Nøjagtighed, som dertil udkrævedes, var for Søfartens Vedkommende ikke saa stor som den videnskabelige Nøjagtighed, der udkrævedes i et astronomisk Observatoriums indre Tidstjeneste, og det var derfor ikke helt udelukket, at hele den offentlige Tidstjeneste vilde kunne henlægges under Ministeriet for offentlige Arbejder. Men for Tidstjenesten som offentlig Arbejde var det

væsentlig, at det til enhver Tid virkede uforstyrret og stilfærdigt, og dette vilde det kun kunde gjøre, naar det støttede sig til en overlegent nøjagtig Tidstjeneste paa et astronomisk Observatorium. Ligesom dette Krav paa overlegen Nøjagtighed havde nødsaget Observatoriet til at ruste sig bedre for at kunne tage særligt Hensyn til Skibsfarten i sine Tidssignaler, saaledes burde dog formentlig det foreslaaede fordoblede Tidssignal udgaa fra det astronomiske Observatorium, og med dette behandles som en videnskabelig Institution, hvis Plads var under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Idet Professor Thiele samtidig vilde bede Havnekaptainen sætte Ministeriet for offentlige Arbejder i Kundskab om, at Observatoriet for at kunne medvirke til det af Dansk Navigatørforening ønskede nye Tidssignal, Side om Side med det nuværende, maatte søge Spørgsmaalet løst gennem sine overordnede Myndigheder, som om Initiativet var udgaaet fra Observatoriet selv, forebragte han denne Sag med Observatoriets bedste anbefaling for Kirke- og Undervisningsministeriet og androg dette om paa Finansloven for 1905—1906 at ville søge bevilget 6600 Kr. til Indrettelse af et Tidssignal paa Gavlen af Silopakhuset i Frihavnen og derved nødvendiggjorte Ændringer ved Signalet paa Nikolaj Taarn og ved Observatoriet selv, samt om en Forhøjelse med 800 Kr. af det paa Observatoriets Konto bevilgede aarlige Beløb til Pasning af og Apparetet til Tidssignalet.

I Skrivelse af 28de Juni 1904 til Ministeriet udtalte Konsistorium, i Tilslutning til det i Professor Thieles Skrivelse bemærkede, at Tidssignalet paa Nikolaj Taarn formentlig ikke kunde nedlægges, fordi det paatænkte nye Tidssignal blev oprettet. Hvad angik Spørgsmaalet om Udredelse af de til det nye Tidssignals Oprettelse medgaaende Udgifter af Kommunitetets Midler udtalte Konsistorium — med Fremhævelse af, at det nye Tidssignals Oprettelse ikke var foreslaaet i Universitetets Interesse, men forlangt som en Tjeneste fra Universitetets Side, — at en saadan Anvendelse af Kommunitetets Midler laa saa langt udenfor Kommunitets Formaal, at den bestemt maatte fraaades.

5. De lægevidenskabelige Instituter.

a. Bevilling til Lønning for en klinisk Assistent under Professoratet i Ophthalmologi.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 16de Maj 1903 et af Fakultetet anbefalet Andragende, hvori Professor, Dr. med. J. Bjerrum ansøgte om en Bevilling paa 1200 Kr. aarlig til Lønning for en klinisk Assistent under Professoratet i Ophthalmologi. Professor Bjerrum bemærkede, at af de Assistenten, der skulde ansættes ved den ophthalmologiske Afdeling paa det fremtidige Rigshospital, skulde den ene særligt have det Hverv at assistere Professoren ved de Laboratorieundersøgelser, især patologisk-anatomiske og bakteriologiske Undersøgelser, som ere nødvendige paa en saadan Afdeling, og som navnlig ere

nødvendige til Undervisningsformaal. Da han savnede en saadan Assistent allerede nu, ansøgte han om, at der saa snart som muligt maatte blive ansat en saadan, idet han paa Øjenklinikken i Havnegade skulde stille Arbejdsmidler til hans Raadighed. De Præparater, der bleve tilvejebragte, vilde da overgaa til Røgshospitalets ophthalmologiske Afdeling som tilhørende denne, saasnart den traadte i Virksomhed.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 4de August s. A. blev der paa Finanslovsforslaget for 1904—1905 under Universitetets Udgiftspost 7. c., til Professoren i Ophthalmologi for det til Undervisningen fornødne Lokale m. m., stillet Forslag om fornævnte Lønningsbeløb, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1055—56. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1904—1905.

b. Forskjellige Sager.

Under 5te April 1904 indsendte Konsistorium til Ministeriet et af det lægevidenskabelige Fakultet anbefalet Andragende, hvori Bestyrerne af *det fysiologiske Laboratorium, det pathologisk-anatomiske Institut og det farmakologiske Institut* ansøgte om Tilladelse til af det Annuum, der er bevilget disse Instituter, at maatte anvende en Sum af indtil 200 Kr. aarlig for hvert Institut til *Publikation af videnskabelige Arbejder*, som udgaa fra Institutterne, dels til Oversættelse paa et Verdenssprog, hvilket er ønskeligt for at gjøre Afhandlingerne tilgængelige for en større Læsekreds og for Instituternes Omdømme i Udlandet, dels til Udgifter af anden Art, Billeder, Kurvetavler og lignende.

Efter Konsistoriums Indstilling bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 18de s. M. det ansøgte.

— Ved Skrivelser af 30te September og 16de December 1903 bifaldt Ministeriet, efter Konsistoriums Indstilling, at der af Universitetets Udgiftspost 10, forskellige løbende og ekstraordinære Udgifter, maatte udredes, henholdsvis et Beløb af 315 Kr. til *Anskaffelse af en Spritkasse (Tank) til Opbevaring af Lig* til de offentlige Dissektionsøvelser ved det normal-anatomiske Museum samt et Beløb af indtil 200 Kr. til dennes Begyndelsesfyldning med Spiritus, ialt 515 Kr., og 200 Kr. til Anskaffelse af et komplet monteret *Skelet*, et sprængt og efter speciel Anvisning gennemsavet og sammensætteligt *Kranium* og et Skab til Opbevaring af disse Gjenstande, alt til Brug ved Forelæsninger over kirurgisk Pathologi.

— Under 12te April 1904 meddelte Ministeriet, efter Indstilling fra Konsistorium, Tilladelse til, at det erstattelige *Inventarium*, der for Tiden er anbragt i den kirurgiske Akademibygning for i sin Tid at kunne overføres til det paatænkte *retsmedicinske Institut* paa Røgshospitalet, blev *forsikret mod Ildsvaade* for et Beløb af indtil 10000 Kr., saaledes at den aarlige Assurancepræmie udredes under Universitetets Udgiftspost 9. b. 1., Skatter, Afgifter og Assurancepræmie.

— Ved Skrivelse af 12te s. M. meddelte Ministeriet Tilladelse til, at Universitetets Udgiftspost 7. g., Bidrag til *poliklinisk Undervisning i Fødselsvidenskab*, for Finansaaret 1903—1904 maatte overskrides med 26 Kr. 15 Øre.

— Ministeriet bifaldt ved Skrivelse af 12te Marts 1904, at der til Udarbejdelse af et *Hovedregister over tidligere passerede, vigtige og tilbagevendende Sager*, der fremtidig agtedes fortsat, disponeredes over det under Universitetets Udgiftspost 4., særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, i Finansaaret 1903—1904 til ekstraordinære Udgifter bevilgede Beløb af 100 Kr.

VII. Universitetets Forhold ud ad til.

1. Fester ved fremmede Universiteter.

I Anledning af det finske *Universitet i Helsingfors'* Fest den 5te Februar 1904 til Minde om *Hundredaarsdagen for Johan Ludvig Runebergs Fødsel* blev af Københavns Universitet sendt Helsingfors Universitet en telegrafisk Hilsen.

2. Indbydelser til Kongresser i Udlandet m. m.

I Februar 1904 modtog Universitetet Indbydelse til en Kongres for *slavisk Historie og Filologi*, der agtedes afholdt i *St. Petersborg* i September s. A. Kongressen bortfaldt paa Grund af Krigen mellem Rusland og Japan.

— I Anledning af en fra Kirke- og Undervisningsministeriet sendt Indbydelse til at lade sig repræsentere ved *den 14de Amerikanist-Kongres*, der agtedes afholdt i *Stuttgart* i August 1904, indsendte Konsistorium under 26de Marts s. A. en Skrivelse fra det filosofiske Fakultet, hvori dette udtalte, at det ikke fandt tilstrækkelig Anledning til at søge Danmark repræsenteret ved Kongressen.

— Konsistorium udtalte i Anledning af en fra Ministeriet sendt Indbydelse til Repræsentation under en ved Verdensudstillingen i *St. Louis* stedfundne Konference, der agtedes afholdt af „*the American Library Association*“, i Skrivelse af 7de Maj 1904, at der utvivlsomt var meget at lære af Bibliotheksvæsenet i Amerika, og at man derfor maatte anse det for ønskeligt, at Danmark repræsenteredes ved Konferencen. Overbibliothekaren ved Universitetsbibliotheket saa sig ikke i Stand til at give Møde paa Konferencen, men hans Deltagelse i den vilde heller ikke være af saadan Betydning som Chefens for Landets største Bibliothek, det store kgl. Bibliothek, hvilket tilmed for Tiden stod for en væsentlig Omdannelse.

— I Skrivelse af 27de Juni s. A. indberettede Konsistorium i Anledning af en fra Ministeriet sendt Indbydelse til den 2den internationale Kongres for *Religionshistorie*, der agtedes afholdt i *Basel* fra 30te August til 2den September s. A., at Universitetet ikke fandt Anledning til Repræsentation paa Kongressen.

— Konsistorium indsendte i Anledning af en fra Ministeriet sendt Indbydelse til den 18de Session af den *Belgiske arkæologiske og historiske Federations* Kongresser, der aabnedes i *Mons* den 30te s. M., under 7de s. M. en Skrivelse fra det filosofiske Fakultet, hvori meddeltes, at ingen af dets Medlemmer agtede at deltage i Kongressen.